

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V spravi prejeman mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Polmesec mrka.

Dr. Ig. Zitnik.

Od iztoka vrag napade,
da nam plieni sela, grade
snagom svojeg oružja.

Tisočletja traja boj med iztokom in zapadom. Med trojansko in rusko-japonsko vojno pozna zgodovina vojne pohode Aleksandra Makedonca, punske rate, večstoletne svade Rimljanov s Parti, arabske in mongolske povodnji in — the last, not least — ozmnsko strahovlado. Sredozemsko morje je bilo do srednjega veka skoraj edina trgovska cesta za vse primorske narode. In te prometne žile so se hoteli polastiti divji Ozmani, ko so kot vihra prihrumeli iz altajskih pustinj preko Egipta do Španije na eni strani, na drugi pa pri Gallipoliju (1357) prvič stopili Evropi na tilnik. Sultan Murad I. (1360-1389) je pričel krvavi ples na Balkanu. Ognil se je utrjenega Bizanca (Carigrada), z ognjem in mečem opustošil Trakijo in Makedonijo ter se utaboril v Drinopolju (Adrianopol). Bolgarski knez Šišman je sicer obdržal svojo deželo, pa je moral sultanu izročiti svojo hčer. Leta 1382. so Turki zarobili Sofijo, leta 1389. porazili srbsko armado na Kosovem polju, kjer sta padla tudi srbski kralj Lazar in silni sultan Murad I. Murad II. (1421—1451) je prodril leta 1430. v Albanijo, l. 1437. na Ogrsko, Sedmo-graško in v Valahijo. Mohamed II. si je leta 1458. osvojil vso Srbijo, zarobil nad 200.000 ljudi in naselil v deželi mohamedance. Štiri leta pozneje je Mohamed požgal po Bosni, do 30.000 mladih Bošnjakov je vtaknil med janičarje, kralja Stjepana Tomaževića je usmrtil. Kraljeva mati Katarina in soproga Marija sta bežali v Rim, kjer sta živeli od podpore papeža Pavla. Umirajoča Katarina je leta 1478. rimski stolici prepustila pravico do Bosne, ko bi se njen poturčen sin Žiga ne povrnil v naročje katoliške Cerkve. Toda Bosna je ostala turška. Leta 1460. pride na vrsto skoro vsa Grška z otoki, dve leti pozneje Valahija. Sultan Selim I. je leta 1514. podjarmil Kurdistan in Mezopotamijo ter leta 1517. Egipt. Selim II. je l. 1571. razobesil turško zastavo na otoku Cipru, pozneje v Tripolisu, Tunisu in Alžiru. Pri Lepantu je bilo leta 1571. sicer razbito turško brodovje, toda turška moč ni še opešala. Že dve leti pozneje je nova turška mornarica

prisilila Benečane do premirja. Leta 1669. so Turki zasedli Kreto.

V tej dobi je turška moč dosegla višek. Na vnanje mogočna Turčija pa je začela gnjiti v svojem osrčju. V 14. stoletju so turški sultani ustanovili janičarski zbor iz zarobljenih krščanskih dečkov. Ta zbor je bil jedro turške armade. Poturica je hujša od Turka. Začetkom 16. stoletja je bilo število janičarskih gojencev toliko, da jih je sultan Selim I. moral dajati v rejo mohamedanskim veljakom in rokodelcem, pri katerih so se naučili turškega jezika in dorasli za vojake. Janičarski zbor pa je s časom prevzel ulogo rimskih pretoriancev. Janičarji so večkrat določevali sultane in velike vezirje. Vsak sultan je dosegel svojo čast in oblast s pomočjo janičarjev, ki so zahtevali za tedanje čase nečuvena darila. Že Selim I. (1512—1520) je moral vsakemu janičarju darovati 60 zlatov. Murad III. se je (1574) odkupil s 700.000 zlati. Do 17. stoletja je bilo v navadi, da so si sultani med sinovi prosto izbirali prestolonaslednika. Navadno je bil izbran najstarejši. Ta navada pa je pospešila bratomstvo, pri katerem so sodelovali janičarji in spahi (turški višji plemeniti in rojeni vojaki). Tako je n. pr. Mohamed III. (1595—1603) takoj ukazal zadaviti vseh svojih 19 mlajših bratov, janičarje pa je podkupil s 660.000 zlati. Janičarji, bratomori, podkupljivost in zapravljivost so zadali Turčiji neozdravljive rane. Dvamesečno obleganje Dunaja in zmaga krščanske armade pod poveljstvom poljskega kralja Sobieskega dne 12. septembra 1683 je mejnik v turški zgodovini. Propadati je začela tudi vnanja moč Turčije, ki je bila z malimi izjemami potisnjena v defenzivo. Nad 300 let se je tresla Evropa pred divjimi turškimi četami, ki so z ognjem in mečem rušile in uničevale sadove krščanske kulture. Neštete množice zarobljenih kristjanov so pomrle strašne smrti v turških ječah. Sto- in stotisoč krščanskih junakov je padlo v krvavih turških vojskah. Ko pa je začela ugašati svetloba polmeseca, ko je pričelo hirati telo turške države, je zavist med državami zadrževala naravni pogin evropskega krvnika. Toda končajmo preje kratki »curriculum vitae« razvajenega pánkerta razdvojene Evrope.

Ko so Turki dne 29. maja 1453 s pomočjo grških izdajic prvič udrili v Carigrad, strgali križ z bazilike sv. Sofije in ga nadomestili z znakom polmesca, podpisana je bila za Evropo obsodba. Mnogo let so Albanci odbijali sultanove roparje. Ko pa

je leta 1467. za malarijo umrl albanski junak Skanderbeg, je postala vsa Albanija do morja »turška drajna«. Da si prebivalstvo ohrani život in dom, se je večinoma pomohamedanilo. Isto so storile mnoge družine v Bosni in Hercegovini, katerih begi in age so vodili roparske čete preko Kolpe in Save tudi v naše dežele. Že leta 1476. so privihrali do Solnograda.

V krvavi bitki pri Haldiranu leta 1514. je sultan Selim I. s svojimi topovi zmel Perze in zasedel Tabris. Leta 1517 je njegov vojskovodja Sinan s sloni polomastil egipčanske mameluke in si osvojil Kairo. Sulejman II. (1520—1566), v vsakem oziru še najboljši turški vladar, je leta 1521. zasedel Belgrad, ki je do leta 1718. ostal turška postojanka. Drugo leto je po petmesečnem obleganju zavihrala turška zastava na otoku Rodosu. Nato se je Sulejman obrnil proti Ogrski. Njegova desna roka je bil veliki vezir Ibrahim, sin albanskega mornarja, leva pa francoski kralj Franc I. S to dobo se prične perfidna politika francoskih kraljev proti vladarjem iz habsburškega rodu. Že leta 1524. je Sulejman naznanil mlademu ogrskemu kralju Ludoviku II., da ga obišče v Budi in si ogleda tudi Dunaj. Kralj Ludovik je vabil in prosil nemške kneze na pomoč. Blagajne so bile prazne, mažarski velikaši razdvojeni. Papež mu je poslal 50.000 zlatov, nadvojvoda Ferdinand nekaj moštva na pomoč. Dne 29. avgusta je stala pri Mohaču komaj 25.000 bojevnikov močna armada proti desetkrat močnejšim Turkom s 300 topovi. Bilo je v pravem pomenu besede poklanih do 20.000 krščanskih junakov, kralj sam se je zadušil na begu v močvirju. Slaboznani Zapolya, pomažarjeni Hrvat iz Požege, pozneje vojvoda sedmo-graški, je bil v zvezi s Turki in se zakasnil. Propter invidiam et pecuniam. Ta nesrečna bitka je narodom na Balkanu in zapadu odločila stoletno zgodovino. Avstrija je postala ščit Evrope, osobito Nemčije, jugoslovanski narodi pa so bili do današnjega dne najmočnejša obramba krščanstva proti turškim navalom. In vendar si upa vzpričo zgodovinskih dejstev povodom aneksije Bosne pisati neki oholi nemški baron, da so Slovani rojeni »sklavci«, kvečjemu sposobni za gnoj nemški kulturi. Narodi torej, ki so stoletja z mečem v roki morali stati na straži proti zakletemu sovragu krščanstva, tvoriti živ jez za Evropo in še tlačniti raznim begom, velikim županom, nemškim

in italijanskim valptom, ti naj obenem pišejo učene knjige o zvezdah, murnih in monizmu. O quantum est in rebus inanel

Že imenovani Zapolya, hoteč biti tudi kralj ogrski, je poklical Turke na pomoč proti cesarju Ferdinandu I. in se združil z njimi pri Mohaču. Dne 21. septembra 1529 so bile že prve turške čete pred Dunajem. Toda hrabra posadka je odbila turški napad in že 16. decembra je sultan Sulejman pravil v Carigradu, da je milostno odpustil nevernikom.

Sulejmanova smrt je bila nesreča za turško državo, sreča pa veliki vezir Mohamed Sokoly (Sokolović), ki je z železno roko krotil uporne duhove in intrige na dvoru. Po Sulejmanovi smrti je hotel papež Sikst V. oprostiti Balkan turške more in osnoval evropsko ligo. Njegov načrt je nadaljeval Klemen VIII. in se pogajal z Nemčijo, Španijo, italijanskimi državami, Poljaki, Sedmo-gračani, Danci in Rusi. Kristjani v Bosni so prosili Habsburžane pomoči, in nadvojvoda Maks je bil že določen za bosanskega kralja. Toda načrt se ni vresničil. Benečani so odklonili zvezo proti Turku. Bosanski Turki so v mirnem času že leta 1576. udrili na Hrvaško, leta 1591. skoraj do tal razrušili Zagreb, leta 1593. pa so bili pri Sisku pošteno pobiti. Sedaj šele se je ojuočila sedmo-graški vojvoda Báthory, odpoval pokorščino Carigradu in se zvezal z Moldavci, Valahi in nemškimi cesarjem. Vse druge države so se obotavljale in veliki koalicijski načrti so bili zopet pozabljeni. Ponavljali so se boji na Ogrskem mnogo let brez pravega uspeha. Leta 1605. so Turki zasedli mesto Gran (Ostrogon) in slovesno ustoličili sedmo-graškega kneza Bočkaja za ogrskega kralja. V 17. stoletju so imeli Turki hude boje s Poljaki, katerim so tedaj služili Kazaki, ki so na svojih brodovih strašili sultana celó v Bosporu. Sultan Ahmed I. je bil prisiljen leta 1606. s habsburško vladarsko hišo skleniti mir na 25 let. S tem premirjem je turški sultan habsburški hiši prvič priznal cesarski naslov. Za 200.000 trdnjakov je cesar za vedno odplačal letni danj 30.000 zlatov za Gorenje Ogrsko. Že leta 1627. je pisal angleški diplomat Roe, da mora Turčija kmalu razpasti. Mož pa je bil slab prerok. Leta 1637. so Kazaki osvojili mesto Azov, ki je bilo dolgo časa preporno jabolko med Rusi in Turki. V drugi polovici 17. stoletja sta velika vezirja iz rodu Köprili zadrževala notranji razpad še vedno mogočne Turčije. Leta 1660. je vezir Köprili z vojsko napadel Sedmo-graško in

LISTEK.

Roža svetá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Božičnica v steepleskem gradu.

Četrty dan po Wulfovem obisku v Southminstru je bil božični dan; ker je bilo vreme slabo, sir Andrej in njegovi domači niso jezdili v Stangate, temveč so se udeležili maše v steepleski cerkvi. Po cerkvenem opravilu je sir Andrej razdelil med svoje najemnike in kmete razna darila, kot je bilo običajno tega dne, jim izrekel svoje čestitke ter jih opozoril, da naj se ne opijanijo pri gostovanju, kot je bilo tiste čase splošna navada.

»To nam ne bo mogoče,« je rekel Wulf na potu v grad, »kajti trgovec Georgios še ni pripeljal vina, ki sem si ga upal drevi privoščiti malo kupico.«

»Morda ga je prodal o boljši ceni komu drugemu; to je bilo prav cipersko,« je odgovoril sir Andrej.

Nato so odšli v grad, kjer sta brata po medsebojnem dogovoru izročila Rozamundi svoja božična darila. Prijazno se jima je zahvalila zanje in zelo občudovala lepoto dela. Ko sta ji pove-

dala, da še ni plačano, se je nasmejala in rekla, da bo nosila zvečer pri božičnici oboje, jopič in pajčolan, četudi sta še — na dolgu.

Okolu dveh popoldne je stopil v sobo služabnik s sporočilom, da prihaja po cesti od steepske vasi sem voz s tremi konji in v spremstvu dveh mož, kojih eden je vodil konje.

»Naš trgovec — in ravno ob pravem času,« je dejal Wulf in mu šel z drugimi vred naproti.

Bil je v resnici Georgios, zavil v velik plašč iz ovčjih kož, kot jih Ciperčani nosijo pozimi; sedel je pred enim izmed sodov.

»Odpustite, vitezi,« je rekel, ko je zlezel ponižno na zemljo. »Ceste so v tej deželi take, da sem potreboval cele štiri dolge ure od samostana do tukaj, čeprav sem pustil skoro polovico svojega tovora v Stangatu; in večino tega časa smo prebili po blatnih luknjah, tako da so konji močno utrujeni in koleza tega voza zlomljena, kakor se bojim. Vseeno pa smo dospeli semkaj, in plemeniti gospod,« je pristavil ter se poklonil sir Andreju, »tukaj je tudi vino, ki ga je bil kupil vaš sin od mene.«

»Moj nečak,« mu je segel sir Andrej v besedo.

»Vnovič prosim odpuščanja. Ker sta vam ta dva viteza tako močno po-

dobna, sem si mislil, da sta vaša sinova.«

»Ali je kupil vso to robo?« je vprašal sir Andrej — na vozu je bilo namreč pet bednjev, eden in dva manjša sodčka in nekaj zavojev, zavitih v ovčjo kožo.

»Ne, žalibog!« je odgovoril Ciperčan klavirno in zmajal z ramami. »Samo dva soda mavra. Ostalo sem peljal v samostan, kajti zdelo se mi je, da je opat rekel, da kupi šest sodčkov; kakor vse kaže, pa je potreboval le tri.«

»On je rekel tri,« je pristavil Wulf.

»Ali res, gospod? Potem takem je bila pomota brezdvomno na moji strani, ker le slabo govorim vaš jezik. Moral bom pač vleči ostale sode nazaj po teh preklicanih cestah. Prosim vas pa, gospod,« je pristavil proti sir Andreju, »da mi malo olajšate breme s tem, da vzprejmete ta mali sodček stare, sladke kapljice, ki raste na obronkih gore Trooidas.«

»Dobro se je spominjam,« je rekel sir Andrej z nasmehom; »ali, prijatelj, jaz ne maram tvojega vina zastoj.«

Pri teh besedah se je Georgiosu razjasnil obraz.

»Kaj, plemeniti gospod,« je vzkliknil, »vi poznate mojo cipersko domovino? Oj, potem vam poljubljam roko, in gotovo me ne boste užalili s tem, da

zavrnete to malo darilce. Da sem odkritsrečen, prav lahko pogrešam njegovo ceno, saj sem naredil dobro kupčijo, celo tu v Esseksu.«

»Kakor je Tvoja volja,« je rekel sir Andrej. »Hvala ti; morda imaš še drugih reči na prodaj.«

»Sveda, imam jih. Nekaj vezanja, ako ta milostiva lady želi videti. Tudi nekaj preprog, kakor imajo moslimi navado moliti na njih v imenu njihovega krivega preroka Mohameda,« in obrnil se je ter plunil na tla.

»Vidim, da si kristjan,« je rekel sir Andrej. »Cervno pa sem se bojeval proti njim, moram reči, da sem poznal marsikakega dobrega človeka med Muslimani. Tudi se mi ne zdi potrebno pluvati pri Mohamedovemu imenu, ki je bit po moji sodbi velik mož, samo prevaran po satanovi zvijači.«

»Meni tudi ne,« je rekel Godvin zamišljeno. Pravi kristjani bi se morali bojevati proti sovražnikom Križa in moliti za njihove duše, a ne pluvati nanje.«

Trgovec se je s čudnim pogledom ozrl po njih in se igral s srebrnim razpelom, ki mu je viselo okolo vratu. »Zajetniki svetega mesta so bili drugih misli,« je dejal, »ko so jezdili v mošejo El Aksa in gazili notri do kolen svojih konj po krvi, in mene so drugače učili.

Ogrsko, odstavljen Rakoczyja II. in zasedel Veliki Varadin. Cesar Leopold I. je zapretil Turkom s koalicijo kršćanskih držav. Köprilija sin Ahmed je bil morda najboljši turški državnik do novejših časov, manj srečen je bil kot vojskovođa. Sedmograščani so si izvolili za vojvodo Kémenyja, ki ga pa turški sultan ni priznal. Ahmed Köprili je hotel Sedmograško popolnoma podjarmiti in je od cesarja Leopolda zahteval zopet danj za Gorenje Ogrsko. Prišlo je zopet do vojske, ki se je sedaj končala s popolnim porazom turške armade 1. avgusta 1664 pri sv. Gothardu. Cesar Leopold je dobil pomoč iz Nemčije, od papeža in celo od francoskega kralja Ludovika XIV. Toda cesar je v Vasvaru sklenil mir, s katerim so mogli Turki biti zadovoljni, ker obdržali so vso južno Ogrsko in svojega eksponenta Apáfya na Sedmograškem.

Turčija je nato obrnila orožje proti Benečanom in jim leta 1669. iztrgala otok Kreta. Tri leta pozneje je sultan Mohamed V. sam vodil svoje čete v Podolijo do Lvova. Sultan je zahteval Podolijo in 220 tisoč zlatov na leto. Jan Sobieski pa je zavrnil to zahtevo, pridobil vojvodo valaškega in leta 1674. premagal Turke ob Dnjestru; vendar je moral leta 1676. skleniti mir s Turki, ki so sedaj raztegnili svojo oblast najvišje proti severu. Leto pozneje so pričeli Turki vojsko z Rusijo. Tri leta pozneje (1681) so Turki sklenili mir, Rusom prepustili Kijev z večjim delom Ukrajine, dovolili jim plovbo na Črnem morju in božja pota v Jeruzalem. Sedemdesetletno dvostoletni boji Rusije proti Turčiji.

Mejtem je francoski kralj Ludovik XIV. delal spletke proti Habsburžanom. Pregovoril je Tökölyja, da se je proglasil za ogrskega kralja, in mu izposloval turško pomoč. Ker je sultan od cesarja Leopolda za severozapadno Ogrsko zahteval visok letni danj in druge pogoje, ki mu jih je moral cesar odbiti, je veliki vezir Kara Mustafa spomladni leta 1683. z močno armado — 200.000 mož — odrinil proti Dunaju. Od Drinopolja do Beograda je tudi sultan Mohamed V. spremljal armado. Papež Inocenc XI. je pregovoril poljskega kralja Sobieskega za zvezo s cesarjem. Proti Turkom je Karol Lotarinski vodil armado, v kateri je bil tudi poznejši slavni princ Evžen Savojski. Toda cesarjeva armada je bila preslaba. Cesarski dvor je zbežal z Dunaja, kjer je ostala slaba posadka, ki so jo vodili in navduševali grof Strahemberg, grof Daun, župan Liebenberg in škof grof Kolonić. Dne 18. julija so Turki pričeli streljati na Dunaj, ki je bil utrjen. Turkom je poslal na pomoč inženirje francoski kralj Ludovik. Dva meseca so se držali Dunajčani proti divjim napadom. Dne 12. septembra je kršćanska armada pod vodstvom kralja Sobieskega zapodila Turke v beg in zaplenila veliko dragocenosti in raznega blaga. Bila je to najslavnejša kršćanska zmaga proti Turkom. Kršćanski narodi so dobili nov pogum. Po posredovanju papeža Inocenca so Poljaki, Rusi in Benečani s cesarjem sklenili zvezo. Že drugo leto so se Turki morali pa 145 letih umakniti iz Bude, po porazu pri Mohaču leta 1687. iz Slavonije.

Odslej je turška moč hitro pešala. Sultan je bil odstavljen, janičarji in spahi so ubili velikega vezirja. Novi sultan Sulejman III. je nadaljeval vojsko proti avstrijski armadi, ki pa si je osvojila leta 1688. Beograd, Semendrijo in Zvornik, drugo leto kos Bolgarije s trdnjavo Vidin. Badenski grof Ludovik je prodrl tudi v Bosno, da jo prikloni habsburški državi. Benečani so že upali, da postanejo gospodarji Sredozemskega morja. Njih vojskovođa Morosini je z brodovjem osvojil Peloponez, s topovi razrušil Akropolis v Atenah in se približal že Carigradu. To je vzdignilo Turke, da so

Ali časi postajajo boljši in naposled, kakšno pravico ima ubog trgovec, ki mu gre bolj po glavi dobiček nego trpljenje blaženega Sinu Marijinega.« in križal se je, »ustvariti si sodbo o takih visokih stvarih? Odpustite mi, vzprejem vašo grajo, ker je moja vera morda slepa.

Ako bi pa kaj več vedeli, bi ta »graja« tisto noč rešla življenje marsikakega možaka.

»Ali vas smem prositi, da se sami potrudite s temi zavoji,« je nadaljeval, »kajti jaz jih ne morem odpreti tukaj, in da vzamete sode? Ne, mali sodček bom nesel sam, ker se nadejam, da ga malo pokusite pri svoji božičnici. Narahlo se mora ravnati ž njim, akoravno se bojim, da te vaše ceste ne bodo zboljšale njegove dobrote.« Nato je naložil koncem voza bedenj tako na svoje rame, da je bil kvišku obrnjen, in odšel lahkih korakov proti odprtim grajskim vratam.

»Z ozirom na njegovo velikost, je ta človek čudno močan,« si je mislil Wulf ki je šel z halo preprog za njim. Zatem so zvalili še ostale sode v klet spodaj.

(Dalje.)

napeli vse svoje moči. Novi vezir Mustafa Köprili, brat Ahmedov, je leta 1690. cesarsko armado pregnal iz Bolgarije in Srbije ter zopet Tökölyju izročil Sedmograško. Mnogo Srbov je bežalo pred Turki čez Savo, ki je tvorila novo mejo. Srbski patrijarh se je preselil iz Ipeka v Karlovce leta 1690. in ž njim do 40.000 srbskih družin iz Stare Srbije in novopazarskega okraja. Pa kmalu se je obrnila sreča, leta 1690. je grof Badenski prepodil Tökölyja s Sedmograškega in leto pozneje premagal Turke pri Slav. Kamnu. Leta 1697. je princ Evžen naklestil Turke pri Centi, kjer je padlo do 20.000 sovražnika, do 10.000 pa utonilo. Princ Evžen je udrl do srede Bosne. Tu pa so Angleži in Nizozemci posegli vmes, propter invidiam. Ker je bila turška armada precej razbita, je turški sultan v Karlovcih leta 1699. sklenil mir na 25 let. Habsburžani so dobili vso Ogrsko, izvzemi temešvarski Banat, Sedmograško, skoraj vsa Hrvška in Slavonijo, izvzemi vzhodni del Sirmije. Benečani so se okoristili s turško Dalmacijo in Morejo. (Peloponez), Poljaki Podolijo in Ukrajino, Dubrovnik z okolico je postal samostojna republika. Pri sklepanju miru v Karlovcih je bil prvič navzoč zastopnik Rusije. Turško vprašanje je postalo mejnarodno, prično se tudi boji Rusije s Turki.

Rusija za balkanske narode.

Naše naziranje, da stoji Rusija na strani balkanskih držav, brez ozira na to, kaj Avstro-Ogrska k temu poreče, potrjuje zdaj tudi oficialna izjava vlade v »Rosiji«.

Oficijozno glasililo najpreje konstatira, da je ruska javnost glede na balkansko vprašanje razcepljena, oziroma da se velik del javnosti oglašča, naj Rusija balkanske narode podpira.

Nato zagotavlja »Rosija« balkanske države simpatij Rusije, ki da se zaveda svojih temeljnih tradicij, le da se vlada ne more kar tako udati čustveni politiki, marveč mora pri tem vpoštevati mnogotere interese. — S tem se kljub vsej previdnosti daje balkanskim državam pogum, poudarja glavna tradicija Rusije, ki je ta, da je treba Turka iz Evroep vreči in se rusko javno mnenje le še podžiga.

»Rosija« označuje po teh besedah za cilj ruske vlade ohranitev miru, ne da bi se žrtvovali kakšni interesi. V ohranitev miru (s čimer more v sedanjem trenutku le splošni evropski mir po končani balkanski vojski misliti) pa ne služi samo miroljubnost Rusije, marveč predvsem dejstvo, da je Rusija močna, da je finančno krepka, da razpolaga z dobro armado, ki jo more varovati proti vsem naklepom. — Oficijozno glasililo rožlja tu z mečem in ko govori o naklepih, ki so proti miru, pač ne misli balkanskih držav, katere je preje ruskih simpatij zagotovila, marveč brez vsakega dvoma le Avstrijo.

Nato kaže »Rosija« na trdnost in solidnost rusko-francosko-angleškega razmerja in na prijateljstvo do Nemčije in še potem pride na Avstrijo, s katero da se je baš zadnji čas doseglo neko zbližanje, ki da je našlo najkrepkejši izraz v intervenciji Avstrije in Rusije pri balkanskih državah, da se, če mogoče, mir ohrani, oziroma, če se vojska ne da prepričati, teritorialni status quo ohrani.

Po tej izjavi, ki je nekako pomirljiva, pa pride takoj stavek, da so »od godki nepreračunljivi«, Rusija pa da se lahko zanaša na svojo moč, s katero bo lahko varovala interese ljudstva in dostojanstvo Rusije.

Ta oficialna izjava pove veliko. V prilog miru gotovo ni. Vzbudila je vznemirjenje. Država, ki bi se postavila v nasprotje z željami balkanskih držav, lahko iz tega posname, da bo imela v tem slučaju opraviti z Rusijo. Ob enem pa veino, da Rusija danes ni sama, da je mednarodna konstelacija zanjo skrajno ugodna. Zato bi bilo silno nespametno, če bi avstrijski državnik balkanskim narodom nasprotovali in se po želji nekaterih slovanofobov brezpogojno postavila ne stališče teritorialne integritete Turčije tudi po bolgarski zmagi.

Pismo s Celinja.

Cetinje, 13. oktobra 1912.

Razlika med črnogorskim in turškim vojakom.

Sedanja vojna je jasen dokaz, da je Črnogorec še vedno tisti junak, kakor ga opeva narodna pesem in kakor ga pozna njegova krvava zgodovina.

Vse utrube, ki skozi nje vodi pot sedanje črnogorsko-turške vojne, stoje na strmih pečinah, po katerih je treba v pravem pomenu besede plezati kvišku. Toda Črnogorci so hiteli do tem golem skalovju

kakor po ravnem naprej, naravnost proti sovražniku. Ravno to slepo junaštvo, ki ne pozna nobene ovire in nobene nevarnosti, je ono, kar Turke navadno zmede in jih nagne, da odnehajo.

Treba je pa priznati, da so Turki drugače Črnogorcev vredni junaki! Ob vseh dosedanjih spopadih so se obupno branili in odnehali šele tedaj, ko je postala vsaka bramba nemogoča. V eni stvari pa se razlikujejo od Črnogorcev. Kadar med Črnogorci pade kak častnik, se oni bijejo dalje, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Karakteristika črnogorske vojske je v tem, da je vsak črnogorski vojak sam svoj častnik, ki ravna popolnoma samostojno in se ne briga mnogo, če pade vodja. Istotako Črnogorec ne izgubi glave, če tudi padajo tovariši na desni in levi kakor snopi. Drugače je to pri Turkih. Kakor hitro jim pade častnik ali začno na gosto padati tovariši — tedaj se jih polasti neko malodušje in prično se umikati.

Malisori. — Razdelitev armade.

V mestih, ki jih zavzemo Črnogorci, se takoj osnujejo pošte in brzjavice, s četami ob enem prihaja tudi komunikacija. Mohamedansko prebivalstvo po vaseh se le malo upira in v največ slučajih izobesi belo zastavo. Srbi in Malisori pa se seveda pridružujejo črnogorski vojski, ki se tako od kraja do kraja pomnožuje. Malisori izvršujejo velika junaštva in v hrabrosti tekmujejo s Črnogorci. Vidi se, da izkušajo Turkom plačati svoj stari dolg, zlasti ker upajo, da Turki nikdar več ne bodo imeli nad njimi tiste moči, ki so jo imeli doslej.

K uspehom črnogorskega orožja pripomore že sama razdelitev armade. Deli se namreč na 56 bataljonov, kakor se tudi črnogorski narod deli na 56 rodov in plemen. Člani poedinih plemen so zbrani v poedinih bataljonih. Tako pride, da so si vsi vojaki v oddelku sorodni in da stoji sin pri očetu, brat pri bratu, ki v nobenem slučaju ne zapuste drug drugega. Čast posameznika je združena s častjo celega plemena in narobe.

Ranjenci.

Danes dovažajo v cetinjsko bolnišnico ranjence z bojišča. Videti je strašnih ran in poškodb — toda žalosti ali potrtosti ni na bledih obrazih ranjencev. Nobeden noče priznati, da ga kaj boli, vsak še trudi, da bi čim veselej izgledal — ponosni so na svoje rane.

Značilen dogodek se je te dni pripetil v Podgorici. Po boju pri Deciju je prijezdil na konju vojak, ki se je komaj držal v sedlu, kajti topova krogla mu je zdrobila nogo nad kolenom. Toda obraz mu je bil vesel, vihtel je čepico in klical: »Živela Črna gora!« Vse se je zbiralo okrog njega in mu čestitalo z običajnom pozdravom: »Sretni ti rane bile!« A kakšne so morale biti telesne bolečine tega junaka!

Dan za tem je krogla nekemu starčku zdrobila desno dlan; vzel je puško v levo in se umaknil v ozadje. Tu mu pride nasproti neki Malisor, ki bi bil šel rad v boj, pa ni imel puške. Ponudil je starcu denarja, da bi mu odstopil puško. Toda ta odkloni novce, da mu puško in naboje ter pravi: »Pojdi in maščuj mojo roko!«

Na bojišču je tudi mnogo žensk, ki prinašajo svojem hrane in streliva — kakor nekaj. Bilo bi jih še mnogo več, toda straže jim branijo. Neka mlada žena je bila na bojišču nevarno ranjena.

Drugo pismo s Celinja.

Cetinje, 14. oktobra 1912.

Junaki. — Ranjenci.

Morda se vam bo zdelo, da so vse to, kar vam pišem, same bajke, ki sem jih zbral nekodi od starih pevcev, ki hodijo slepi od sela do sela in pojejo slavo starih junakov. Saj bi tudi jaz ne verjel, če bi z lastnimi očmi ne videl. Toliko je gotovo, da vse, kar vam v naslednjem povem, ne bo niti deseti del tega, kar se v istini odigrava pred mojimi očmi.

Na en sam dan so pripeljali v našo provizorično bolnišnico do 200 ranjencev. Dosedaj se prirejene že tri velike dvorane vojašnice za sprejem ranjencev, sedaj se urejuje četrta — postelja pri postelji na obeh straneh in na vsaki postelji ranjen vojak, ta obvezan na glavi, drugi na roki itd. Ko jih gledate vse bedne in onemogle od bolečin, a vendar žarečih oči, in slišite, kako se pogovarjajo, da pojdejo takoj zopet na bojišče, kakor hitro nekoliko okreva, potem čutite kaj je junaštvo.

Krvavi boj pri Tarabošu.

Vseh ranjencev je dosedaj okrog 800 — vsi enega plemena: sami Lešnjani. (Črnogorska armada je razdeljena po posameznih plemenih, oziroma krajih, tako da so vsi vojaki povečini v bližnjem ali daljnem sorodstvu ali vsaj sosedje.) Predvčeršnjim so se hoteli na vsak način posebno izkazati kot junake ter skupaj s ceklinjanskim bataljonom osvojiti trdnjavo Taraboš. V temni noči so se previdno plazili proti gradu in mu prišli blizu do 1500 metrov; tedaj pa njih vrste naenkrat oblije luč reflektorjev turških ladij, ki stoje na Skaderskem jezeru. in z dveh strani se

vsuše nanje ogenj iz topov. Ogenj so sipali nanje s trdnjave, z gradu in od zadaj z ladij. Strašni trenotki! A junaki niso odnehali: gotovo smrt pred očmi, so planili na najbližje šance in jih tudi zavzeli. Toda z višjih šanc so deževale krogelje kakor gosta toča in Črnogorci so padali kakor klasje pod srpom. Ako bi ne bila noč, bi niti eden njih ne odnesel žive glave. Rešilo se jih je tako malo, da se mora reči, da ceklinjskega bataljona ni več.

Vzrok tej usodepolni nočni ekspediciji je bilo njihovo junaštvo, ki jim ne dá pokoja, in pa želja Črnogorca, da svoje pleme proslavi pred drugimi. Nekateri pa pripovedujejo, da je bil vzrok tudi ta, ker je pesnik kralj Nikola v svoji knjigi »Nova kola«, ki jo je posvetil črnogorskim plemenom, grajal Lešnjane v teh-le stihih:

»U sto boja i megdana
Poginulo sto Lešnjana.«

Zato so sedaj Lešnjani hoteli »gospodar« pokazati, da niso najslabši med vsemi. A sreča jim ni bila mila — polovica njih plemena je ostala na onih pečinah in s svojo smrtjo zapečatila pismo svojega junaštva. Mnogo je rodbin, ki jim je v tem boju padel zadnji potomec, oziroma zadnji potomci. Kajti, kakor že rečeno, črnogorska vojska je razdeljena po plemenih ter so si vojaki enega bataljona v sorodu; naravno je, da se v nevarnosti ne zapuste in tvegajo življenje drug za drugega.

To so očetje!

Strašne so družinske krvne žrtve, ki se vam odkrivajo med ranjenci. Tu je med njimi starih sedemdeset let; sam je lahko ranjen, toda na bojišču sta padla dva njegova sina, tretji je težko ranjen, četrti je še na bojišču. Včeraj je obiskala ranjenca kraljica, in ko je zvedela starčev osodo, se je ponudila, da mu osvobodijo najmlajšega sina iz vojske. Toda starih je zajokal in rekel: »Ljubše mi je, da me na kose razsekate, nego da doživim tako sramoto.«

Ondi leži drug starček, zastavonoša svojega bataljona; sam je lahko ranjen, v boju pa je izgubil sina. Vprašam ga: »Kako je, očka?« »E, hvala Bogu, čez kak dan grem nazaj, da maščujem sina; zanj mi je žal, toda — hvala Bogu!«

Na bojišču sta se borila drug ob drugem oče in sin. V dežju krogel opazi starca, da se mu je sin, zadet v nogo, zgrudil. Hitro se vleže čezenj, da ga s svojim telesom brani. Ko so po boju pobirali ranjence, so morali mrtvega očeta potegniti s sina, ki je še živel.

Junaki starčki.

Dr. Metanović nam je danes pripovedoval, da je te dni v Podgorici obvezal nad deset ranjenih starčkov nad 75 let starih. Neki uradnik pa mi je s solzami v očeh pravil, da ima 72letnega očeta, ki je šel prostovoljno na bojišče, in sedaj sin ne ve, ali je še živ ali mrtev. Sploh je čudno, da je med temi ranjenci večina starčkov — junakov. Vsled izgube krvi in bolečin leže onemogli in so mili za pogled — kakor jagnjeta. Toda, da le spomniš boja, pa se jim zažare oči — ti se znajo boriti!

Dva brata bogoslovca umrla za domovino.

Naj še iz mnogih omenim dveh bratovdvojčkov, ki sta letos dovršila bogoslovje, pa sta oba ostala mrtva na bojnem polju.

Junaki učitelji.

Med ranjenci leži tudi šest učiteljev, ki bodo kasneje lahko šolski deci pokazali svoje rane, ko jo bodo učili zgodovine in ljubezni do domovine.

Ranjena žena.

Še nekaj! Tu med ranjenci leži tudi ena črnogorska žena. Mlada je še, komaj dva meseca poročena. Vojna ji je pobrala od doma moža, starega očeta in dva brata. Ob osirotelem ognjišču je ostala sama s staro tačo. Tedaj je prišel glas, da vojaki v taboru nimajo hrane. In ona, ljubeča žena, zbere skupaj tisto malo, kar je bilo v hiši ter se poda na bojišče — da svojem prinese okrepcil. Ko je prispela na bojišče, je boj najhuje divjal; toda ona se ne zmeni za to, marveč hodi med vrstami in išče svojega moža. Mislija je pač, da se bo mož lažje bojeval in bo varnejši, ako bo ona pri njem. Ravno v hipu pa, ko je dospela do njega, počni zopet s trdnjave in žena se v prsi zadeta zgrudi na tla. Sedaj leži tu bleda in slaba in zdravnik ima malo nade, da bi ozdravila. Pa njej sami ni na tem: »Hvala Bogu, da krogla ni zadela njega; bilo bi ga mnogo bolj škoda nego mene.«

Črnogorsko-turška vojska.

Tudi Berane zavzete.

(Telegram našega poročevalca.)

Cetinje, 16. oktobra. Danes ob 10. uri so Črnogorci z napadom zavzeli Berane. Polastili so se 700 mož posadke, 14 topov, mnogo pušk, hrane in municije. Izgube so neznatne.

Drugo poročilo o zavzetju Beran.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča: Mesto Berane so 16. t. m. opoldne Črnogorci osvojili. Boj je trajal dva dni. Tako Črnogorci kakor Turki so veliko vojakov izgubili. Črnogorci so zaplenili 14 topov z municijo. (Severni črnogorski armadi, ki je osvojila Berane, pove-ljuje Vukotić.) Ko so Črnogorci osvojili Berane, so najbrže pričeli prodirati v Sandžak, kakor sklepamo iz Soluna došlega turškega poročila, ki pravi, da Črnogorci v Sandžak le s težavo prodirajo, ker jih ponoči in podnevi nadlegujejo turški prostovoljci in da Črnogorci osvojenih postojank ne bodo mogli držati, ko pošljejo Turki v Sandžak ojačenja. Kakor se iz Podgorice poroča, nameravajo zdaj Črnogorci skupno s Srbi napasti Plevlje.

Boj za Skader.

»Berliner Zeitung a. M.« poroča iz Podgorice: Črnogorci so ob bojih pri Tuziju in Humu vjete Turke, 250 mož, odvedli v Podgorico. Črnogorci imajo v Skader prosto pot. Južna Martinovičeva armada se pripravlja, da obstreljuje skadrsko utrdbo Taraboš. Martinović je proti Skadru lahko prodiral, ker se mu Turki niso veliko upirali. Utrdbe Katriola, Vladina in Soza kakor tudi utrjene kule pri Seliti in Gorici je lahko osvojil. Turške postojanke pri Radovcu in Lipovini je osvojila črnogorska pehota. Ko je zavzel Marković postojanke pri Lipovini, je korakalo levo krilo njegove armade ob desnem bregu skadrskega jezera do višin pri Pet Ubali in Cekli, kjer so se Turki trdovratno branili. Boj je trajal več ur, nakar so se Turki udali, manjše turške posadke, ki so zasedle bližnje kraje, so pa bežale proti Skadru. Glavni napad na Skader se bo najbrže šele takrat izvršil, ko dospe pred Skader iz Huma 1. črnogorska divizija pod Danilom. O bojih za Skader poročajo Turki to-le: Iz Soluna: Iz El Bassana in iz drugih krajev hite Turki Skadru na pomoč. Pri Tarabošu in Tuziju so turški vojniki porazili močne črnogorske oddelke, ki so proti Skadru prodirali. Črnogorci so veliko vojakov izgubili. Drugo solunsko poročilo trdi, da so Turki prepričali črnogorske poizkuse, napasti Skader tam, kjer teče reka Bojana. Iz Carigrada se po turških virih poroča, da so 4 turški bataljoni v okolici Kranje razgnali 8000 Črnogorcev, ki da so 600 mrtvih izgubili. Skadrski turški poveljnik je brzojavil v Carigrad, da so Črnogorke pomorile več turških ranjencev in da so Črnogorci streljali tudi na bolnišnice v Tuziju in v Berani, dasi so bile razobešene zastave Rdečega polmeseca. — Iz Podgorice se poroča, da bo armada črnogorskega prestonaslednika došla najbrže dne 18. t. m. pred Skader, kjer se bo bila odločilna bitka. Kakor znano, brani Skader Essad bej.

Dosedanje črnogorske izgube.

Iz Kotora se poroča: Po zanesljivih poročilih so Črnogorci dozdej izgubili 600 mrtvih in 1000 ranjencev.

Ruski veliki knez kupuje za Črnogorce sanitetni material.

Z Dunaja poročajo: Veliki knez Peter Nikolajevič nakupuje na Dunaju za črnogorsko armado sanitetni material, šotore in druge potrebščine. Najel je tudi več bolniških strežnic, ki jih v Črnogoro odpošlje.

Črnogorski kralj o vojski.

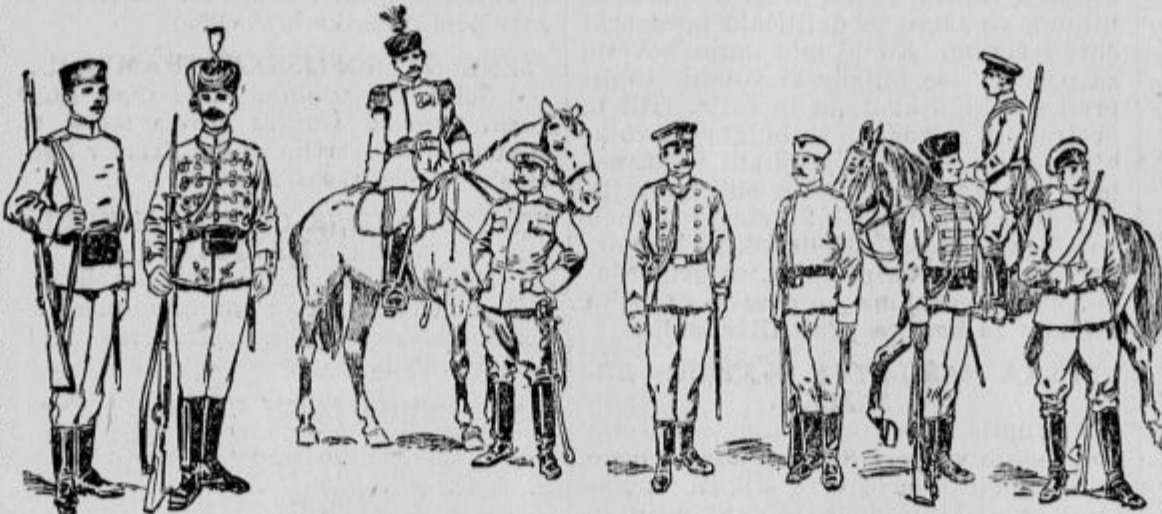
Črnogorski kralj Nikolaj je izjavil poročevalcu »Berliner Tageblatta«: Odkar vladam, je to tretja vojska, ki so mi jo Turki vsilili. Dobro poznam strahote vojske in zelo obžalujem prelivanje krvi. Kako bi bil srečen, če bi se spori med državami reševali brez meča, a žal, da bodo na to tudi v velikih, civiliziranih državah še dolgo čakali.

Bulgarske priprave.

Koncentracija bulgarske armade.

Iz Sofije poročajo: Bulgari koncentrujejo armado. Sodijo, da bo bulgarska armada dne 18. t. m. koncentrirana. Bulgarska vojska je razdeljena v dve armadi. Prva armada, ki se zbira v vzhodni Bulgariji, takozvana Marica-armada (po reki Marici), šteje približno 250.000 mož. Poveljništvo je nastanjeno v Stari Zagori, kjer se nahaja tudi bulgarski car Ferdinand. Druga, kustendilska armada šteje 95.000 mož in bo najbrže skupno s srbsko armado operirala na zapadu. »Tanin« poroča, da se je koncentracija bulgarske armade, ki bi bila morala biti dne 15. t. m. končana, za nekaj dni zakasnila, ker je manjkalo železniških voz in da bo šele čez nekaj dni končana. Bulgari so, kakor poroča »Tanin«, svoje vojake odmaknili 25 km od meje v notranjo deželo. Na meji so pustili le prednje straže.

SRBSKO VOJAŠTVO.

1. Linijska infanterija. — 2. Gardna infanterija. — 3. Štabni častnik v paradi. — 4. Kavalerijski častnik. — 5. Artiljerist. — 6. Infanterija. — 7. Kavalerija.

Bulgarija nakupuje aeroplane.

»Jugoslovanska korespondenca« poroča: Bulgarski artiljerijski nadzornik general Zenov se nahaja že nekaj dni na Dunaju, kjer sklepa kupčije za nabavo municije. »Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je bulgarska vojna uprava naročila v Avstriji 8 aeroplanov, ki se morajo še ta mesec dobaviti. Bulgarija je tudi angažirala avstrijske aviatike Stangla, Barthela in Seidla, ki odpotujejo v Bulgarijo, da se udeležijo vojske.

Boj z bulgarsko vstaško četo pri Velesu (Köprü...).

V okolici Velesa so Turki, kakor se poroča iz Soluna, uničili bulgarsko vstaško četo, ki jo je vodil znani četaš Ilija, ki je s svojo četo izvajal bombne napade.

Napoved vojske.

Bulgarski ministrski svet ni glede na vojno napoved ničesar sklenil. Ker so prekinjene diplomatske zveze, ni potrebno, da se odpošlje Turčiji ultimatum. Izdal se bo marveč že danes vojni oklic, ki ga prečita bulgarski car armadi, na kar se javnosti razglasi. Osebe turškega poslanstva je dne 16. t. m. ob 10. zvečer odpotovalo čez Belgrad iz Sofije. Turški poslanik je naprosil bulgarsko vlado, naj mu izposluje dovoljenje, da sme potovati tudi skozi Srbijo. Bulgarska in srbska vlada sta mu takoj prosto potovanje zadržali. Kljub prekinjenim diplomatskim zvezam sodijo, da se pred petkom ne prične velika vojska.

Pariški bulgarski poslanik se udeleži vojske.

Bulgarski poslanik v Parizu, Stanciov je odpotoval iz Pariza, da se udeleži kot rezervni častnik bulgarsko-turške vojske.

Poročilo iz Sofije.

Vojaki bulgarske aktivne in rezervne armade so odpotovali dobro oblačeni in oboroženi na vojsko. Večina je imela poleg denarja za menažo tudi manjše vsote v zlatu, da lahko plačujejo z zlatom, kar bodo kupili, ko pridejo čez mejo. Bulgarske banke so jim zelo rade preskrbele kredit in zlato, kar dokazuje, da so se za mobilizacijo zelo dobro pripravile. Nekateri inozemski listi so sicer poročali, da primanjkuje bulgarskim bankam denarja, a ta poročila so bila popolnoma izmišljena. Veliko bulgarskih veterancev, sivolasih mož junakov, ki so se že leta 1877. pod rusko zastavo borili v ruski armadi pri Šipki in Plevni proti Turkom, se je pri vojni oblasti priglasilo da se skupno s svojimi vnuki in sinovi bore za osvoboditev krščanske bulgarske raje, ki še ječi pod turškim jarmom v Macedoniji. Bulgarska pisateljica Ana Korima je v Sredcu (Sofija) ustanovila žensko društvo, ki hoče skrbeti, da ostane mesto Sredec snažno, da se goje javni vrtovi, ki v njih zalivajo cvetlice. Ko se je proglasila mobilizacija, je moral prenehati ves promet na poulični železnici v Sredcu. Zda so pa Bulgarke prevzele službo sprovodnikov, tako da v bulgarski prvostolnici zopet vozijo tramvajski vozovi. Zenske so v mestu oživille zopet tudi trgovino in same prodajajo in kupčujejo, ker se vsi Bulgari udeležijo vojske s Turki.

Turške priprave.

Boji ob turških mejah.

Iz Soluna se poroča: Bulgarske in grške čete poizkušajo povsod vdreti v Turčijo. Dozdej se je posrečilo, da so bile vstaške čete odbite. Ob grški meji je baje koncentriranih 18 bataljonov, pri Trikali in Larissi stoje baje štiri divizije. Došlo je ob Jonijsko morje 15 gorskih topov. Ob meji so videli v zraku pluti grški vojaški aeroplan.

Boji srbskih in turških obmejnih vojakov

so se pričeli 15. t. mes. pri Kraljevu, majhnem kraju, kjer so Srbi streljali iz topov na turške stražne stolpe. Srbi in Turki so streljali na obmejne stražne stolpe od Kralieva do Tragovišta.

Abdulah paša odpotoval na bojišče.

Abdulah paša, poveljnik turške vzhodne armade, je iz Carigrada 15. t. mes. odpotoval na bojišče. Turško brodovje se pripravlja na daljšo akcijo. Grški konzulat v Carigradu je izdal 32 tisoč potnih listov otomanskim Grkom. Mladoturki hujskajo na klanje kristjanov.

Iz Carigrada se od zanesljivega turškega vira poroča: Mladoturško vodstvo poziva v zaupni okrožnici svoje krajne skupine, da če nastopijo makedonski četaši z bombami, naj se mohamedanci takoj nahujskajo, da pričeno klati Bulgare, Srbe in Grke. Vladi je to znano in bi rada klanje preprečila.

Zadrževanje grških ladij v Carigradu.

Turško zunanje ministrstvo izjavlja, četudi je zadnji turški ministrski svet sklenil, da smejo odjadrti tiste grške ladje, ki so s tujim blagom naložene, da ne pusti nobene grške ladje odjadrti zato, da bi se ne mislilo, da je Turčija z ozirom na ultimatum odnehala.

Poslaniki balkanskih držav zahtevajo inštrukcije.

Korespondenčni biro poroča iz Carigrada: Bulgarski, srbski in grški poslaniki zahtevajo nujnih inštrukcij od svojih vlad, ker je njihov stališče po prekinjenih diplomatskih zvezah postalo nevzdržljivo.

Turški odgovor na bulgarsko-srbsko noto.

Turčija je svojim poslanikom brzojavila: »Ker bulgarsko-srbska nota glede na vilajete v evropski Turčiji ni vredna, da se na njo odgovori, smo svoje zastopnike v Sredcu in v Belgradu pozvali, naj s tamošnjimi oblastmi prekinejo vse zveze in se vrnejo v Carigrad. Sodimo, da bodo velevlasti upoštevale naš trud za vzdrževanje miru, medtem ko male države velevlasti niso upoštevale, ker so odklonile njih posredovanje in so se obrnile proti nam, ne da bi se ozirale na eksistenco Evrope.«

Albanci protestirajo proti razkosanju Albanije.

Glavarji in dostojanstveniki Gorenje, Srednje in Južne Albanije so obvestili velevlasti, da protestirajo, ako bi se Albanija zato razkosala, da se poveča kaka balkanska država. Albanci se nameravajo z orožjem upreti vsakemu poizkusu razkosati Albanijo in da se hočejo bojevati tudi proti tistim rojakom, ki se nameravajo Črnogori pridružiti. Albanci končno zahtevajo samoupravo v okviru turške države.

Koncentracija turške armade.

Iz Carigrada se poroča: Vsak dan se pripelje v 30 vlakih, ki štejejo po 25 voz, 10 do 12 tisoč rezervistov, iz Anatolije k 4 turškim armad. zborom, ki jih Turki koncentrirajo proti Bulgarom v Drinopolju, Kirkilisi, Carigradu in v Gallipoliju. Vsak turški armadni zbor sestavljajo v tri turške divizije, katerih vsaka šteje 9000 mož. Te štiri armadne zbornice še štirinajst dni ojačujejo rezervisti iz Male Azije, ki vsak dan dohajajo in štejejo skupno 250.000 mož. Svojo glavno armado nameravajo Turki razdeliti v dva dela, in upajo, da so močni dovolj, da zabranijo Bulgarom prodirati iz Odrina v Carigrad. Zda Turki iz Male Azije ne dovažajo več vojakov v Evropo. Proti Črnogorcem in Srbom namerava vodstvo turške armade odposlati v vojsko armad.

zbore, katerih poveljstva se nahajajo v Skoplju, Bitolju (Monastir) in v Solunu. Če bo pa sila, bodo morali tudi skopeljski, bitoljski in solunski armadni zbor hiteti Carigradu na pomoč. (V najskrajnejšem slučaju.) Turki nameravajo takoj pričeti z ofenzivo. »Kölnische Ztg.« poročajo iz Carigrada dne 16. t. mes.: Turška armada v evropski Turčiji šteje 350.000 mož. Dne 14. t. m. so pričeli dohajati anatolski rezervisti, došlo je dozdej (16. t. m.) 6000 mohamedanskih Anatolcev, ki jih prištevajo najboljšim turškim vojakom.

Turki nameravajo napasti bulgarsko obrežje?

»Kölnische Ztg.« poročajo iz Bukarešte: Ponoči 16. t. m. se je pripeljal angleški petrolejni parnik »Servia« v neko rumunsko pristanišče. Kapitan poroča, da je videl ob treh zjutraj 25 milj od bulgarskega obrežja križariti tri vojne ladje, ki na njegove signale niso odgovarjale. Sodijo, da gre za turške ladje, ki se pripravljajo, da napadejo bulgarsko obrežje.

Pismo iz Soluna.

Krščanski novinci. — Slabe kompanije. — Premalo municije. — Goljufije. — Nova razdelba armade.

Turčija mobilizuje. Mobilizacija napreduje vsled slabih in dolgih zvez le počasno. V turško armado je po novi ustavi uvrščenih tudi mnogo kristjanov. Ti gredo povečini zelo neradi v boj. Videli smo veliko vojakov, ki so jih uklenjene gnali k njihovim polkom. V grškem okraju Tatavla so se ljudje uprli vnovičenju. Armenski patriarh pa je nad 30 let starim Armencem naravnost prepovedal se zglasiti.

Vnovačeni Grki kar javno zopet armado zabavljajo. Menda hoče turška vlada Carigrad kristjanov očistiti, da bi med vojsko ne povzročili nemirov v glavnem mestu. Kako pa se bodo v armadi vedli, to je veliko vprašanje. Težko, da bi na kristjane streljali!

Polki, ki odhajajo proti meji, imajo kompanije po 150 mož. To je malo. Morebiti jih kaj dopolnijo, ko dospo rezervisti iz Anatolije.

Kar se tiče artiljerije, je večina vojakov neizvežbanih in ne zna s konji ravnati; od 16 mož pri topu so morebiti le trije izurjeni. To bo slabo!

Armadi manjka tudi municije. Baje pride na vsak top le 400 strelcev. Tudi za puške mavzerce je premalo municije. Albanci, ki so opleniili turške orožarne, imajo puške, krogel pa ne. Kako se bodo proti Črnogorcem bili? Hudo manjka tudi sanitetnih priprav, kuhinj in pekarn. Vojaki so že zdaj kot pes lačni. Ako turško brodovje ne uniči grškega in se ne polasti Egejskega morja, tudi ne bo moglo nič materiala iz tujine dohajati.

O razdelbi armade se čuje, da je ne razdele, kakor so prvotno nameravali, v vzhodno pod Abdullah-pašo in zahodno pod Riza-pašo, marveč postavijo sedem armad, ki bodo neodvisno operirale. To je: Drinopoljski, kirkiliški, carigradski in galipolski polk na vzhodu, solunski, bitoljski (manastirski) in skopeljski zbor na zahodu. Ako bo to kaj bolje, kdo ve? V voj. ministrstvu vlada največja brezglavost, le minister Nazim-paša sam je ostal hladen. Prišel je pravkar na sled velikim goljufijam; tako n. pr. je našel, da je dodatni kredit štirih milijonov funtov, ki se ni izdal, samo na papirju. Ta nered pohaja od bivšega vojnega ministra Mahmud Šefket-paše, ki je bil organ mladotrkov.

Bogve, kako se bo turška armada obnesla? Edini pravi, izborni vojaki so stari letniki, redifi, poslušni, zadovoljni, zmerni. Novejši so nekoliko bolj taktično izvežbani, ni pa pravega duha med njimi: mladoturštvo je armado zastrepilo. Kristjani seveda niso zanesljivi. Nered v upravi ovira dobro in hitro mobilizacijo.

Srbija.

Iz Belgrada se poroča: Prvi del armade, ki jo tvorijo kadri z devetimi rezervnimi letniki, je že odposlan na jug. Rezervisti nosijo opanke. Prvi del armade šteje 170.000 mož, ki so vsi dobro oboroženi in je tudi pripraga dobra. Drugi del armade, ki jo tvorijo rezervniki šestih letnikov v starosti 32 do 38 let, je že tudi zbran na jugu in jih je 85.000 mož, ki so oboroženi s predelanimi Mauserjevimi puškami. Tretji del armade, osem letnikov v starosti 38 do 46 let zdaj zbirajo. Zelo se čuti pomanjkanje častnikov, ki jih je v Srbiji ob miru 2000, a v vojski potrebuje Srbija 7000 častnikov. — Po tem poročilu je mobilizirala Srbija in tudi koncentrirala 255.000 vojakov.

Turški poslanik

ni 15. t. m. odpotoval iz Belgrada brez vseh formalnosti, kakor se je poročalo, marveč je bival še 16. t. m. v Belgradu. Osebe turškega poslanstva in konzulata v Belgradu je odpotovalo 16. t. m. iz Belgrada v Ze-

mun. Spremljali so jih vsi v Belgradu se nahajajoči diplomatje. Turški konzulatni uradniki ostanejo v Zemunu.

Izredna srbska vojaška poslanika v Črnogori in na Grškem.

Iz Belgrada sta 16. t. m. odpotovala generala Atanašković in Miloš Vasić, prvi v Črnogoro, drugi na Grško kot posebna vojaška odposlanika srbske vlade. Vojska se še ni pričela, a v Belgradu že kujejo srebrne in zlate svetinje za hrabrostno odlikovanje.

Srbi streljali na avstrijski patroljni čoln.

Iz Pančove se poroča, da vadijo na Donavi do zime patroljni čolni avstrijskega donavskega vojnega brodovja. Križarijo tako po Donavi kakor tudi po Savi. Dne 15. t. m. je patroljiral fregatni poročnik baron Levecov s patroljnim čolnom E po Savi, kjer se je s srbskega obrežja na čoln dvakrat ustrelilo. En strel je čoln zadel, ne da bi ga bil poškodoval. Levecov je zadevo javil predstojnikom. Uvedla se je preiskava. Zdej je v službi le še poleg patroljnega čolna E tudi patroljni čoln F, ki mu poveljuje fregatni poročnik Evgen Randich. Vse ostalo donavsko brodovje, tudi monitorji, se nahaja zdej v zimskem pristanišču v Budimpešti.

Bosenski Srbi

so popolnoma mirni in so prepričani, da zmaga Srbi. Iz Sandžaka je pobegnilo v Bosno 250 turških rodbin, ki stanujejo večinoma v Sarajevu in okolici. Poročilo »Daily Maila«, da je več tisoč bosenskih Turkov in Srbov dezertiralo, se dementira in naglašja, da sta iz sarajevskega okraja dezertirala le dva nahujkana mohamedanca.

Turško avantgardo proti Srbiji tvorijo največji zločinci in lupeži, ki jih je Turčija nabrala med Arnavti, da ji kot janičarji delajo pot proti Srbiji.

O srbskih financah je finančni minister dr. Laza Paču izjavil, da ima Srbija toliko denarja, da lahko s svojimi sredstvi šest mesecev vodi vojno.

Hrvaških prostovoljcev se je srbski Narodni Odbrani prijaviло nad 300.

Pomanjkanje zdravnikov v Srbiji. V Belgradu in po deželi je občutno pomanjkanje zdravnikov. Zato je vlada skupščini predložila zakonski načrt, ki tujim zdravnikom zagotavlja razne ugodnosti. Vsega skupaj bi bilo treba okrog 200 zdravnikov; vlada želi Slovanov.

Železniški promet med Srbijo in Bolgarijo je zopet otvorjen.

× × ×

Grki lahko eno leto vzdrže vojsko. V grški zbornici je izjavil dne 15. t. m. grški monarhiški minister, da je grško brodovje tako pripravljeno in oboroženo, da lahko eno leto vzdrži vojsko in da je boljše kakor turško brodovje.

Telefonska in brzozjavna poročila.

DANES VOJSKA NA CELI ČRTI. BOJI NA BOLGARSKI MEJI.

Sofija, 17. oktobra. Danes je brez vsake vojne proklamacije vojska na celi črti izbruhnila. Na bulgarski meji so se boji že včeraj oziroma danes ponoči začeli.

Sofija, 17. oktobra. Po zadnjih vesteh se bijejo ob bulgarski in srbski meji hudí boji.

BOJI NA SRBSKI MEJI.

Belgrad, 17. oktobra. Na meji so se že včeraj začeli boji. Prišlo je do resnega spopada pri Pretolacu in Marbare in sicer med Albanci in Srbi. Boj je bil ljut, ker je morala stopiti v akcijo tudi srbska artiljerija. Padlo je na srbski strani 10 mož, 40 je ranjenih, Albanci pa imajo 200 mrtvih.

KRALJ PETER NA BOJIŠČE.

Belgrad, 17. oktobra. Kralj Peter je kljub lahnemu obolenju odpotoval v generalni stan v Niš. Odpotoval je tudi prestolonaslednik.

BOJ Z BULGARSKO ČETO PRI KRIVI.

Solun, 17. oktobra. Turški vojaki bombardirajo celo vas Krivo (ob Krivi), ker se je v njej utaborila bulgarska četa. Udala se pa še ni; toda se mora, ker je vas popolnoma oblegana. Vaščane iz obližja so vse zaprli.

SRBSKI IN BULGARSKI POSLANIK DOBILA POTNE LISTE.

Carigrad, 17. oktobra. Porta je poslanikom Bulgarije in Srbije izročila potne liste.

Belgrad, 17. oktobra. Srbski poslanik v Carigradu Nenadović je dobil vsa potrebna navodila, da postavi srbske podanike v Turčiji pod rusko varstvo Rusije in potem odpotuje.

SPREJEM SRBSKIH VOJAKOV NA BULGARSKI ZEMLJI.

Sofija, 17. oktobra. Ko sta se srbska in bulgarska vojska sešli na bul-

garskih tleh, je bil medsebojni pozdrav nad vse priščen in ganljiv. Belgrajska vojaška godba je igrala srbsko himno, vojaštvo je defiliralo pred srbskimi četami. Ko je bilo dano povelje za pozdrav, so bulgarski vojaki stopili pred srbske s kruhom in soljo. Bil je pretresljiv prizor, ko so bulgarski vojaki srbskim najpreje poljubili roko, potem jim izročili kruh in sol, nato jih pa objeli in poljubili. Potem se je med vojaštvo pomešalo ljudstvo, in bulgarske žene so srbskim vojakom pripenjale šopke. Zedinjena bulgarsko - srbska armada že koraka proti Drinopolju.

TURŠKA NASILSTVA V STARI SRBIJI.

Skoplje, 17. oktobra. Ker se Turčija boji vstaje v Stari Srbiji, je začela po hišah pobirati orožje in stikati za kakimi izdajskimi dokazi. V Skoplju je vojaška straža pridrla v srbsko tiskarno »Vardar«, vse premetala, vjela faktorja in mu odsekala glavo. V Prizrenu je vojaštvo obkrožilo cerkev ter vse preiskalo, če ni v njej skritega orožja in bomb.

BEGUNCI IZ STARE SRBIJE.

Belgrad, 17. oktobra. Beguncev iz Stare Srbije je došlo doslej že nad 2000 v Vranjo, kjer so bili lepo sprejeti in preskrbljeni z vsem potrebnim. Drugi so pobegnili v gore, kjer sedaj čakajo ali srečne vrtnice v osvobojeni dom ali pa turškega noža. Kar jih ni uteklo, je turška oblast polovila, spravila na vlake in odpeljala v Malo Azijo. Izvzela ni niti starcev, niti žen in otrok. Bošibozuki so strašno divjali nad nesrečnim ljudstvom, zlasti nad ženami in otroci. Begunci pripovedujejo strašne stvari o postopanju turškega vojaštva, ko po srbskih hišah išče in pobira orožje. Otroke koljejo pred očmi staršev. Vse srbske vasi med Prištino, Mitrovico in Novim Varošem so zapuščene in opustošene. Begunci iz Stare Srbije še vedno prihajajo v Srbijo v večjih in manjših skupinah.

ČRNOGORSKO PRODIRANJE.

Getinje, 17. oktobra. Vojna situacija je sedaj sledeča: Divizija Martinović oblega Skader in je zopet navalila na Taraboš ter zavzela utrdbe na gori Murić nasproti Tarabošu. Skader bo po vsej priliki kmalu padel. — Divizija Danilo se bliža Skadru in ga kmalu tudi napade. — Divizija Vukotić, ki je zavzela Berane, Bjelopolje in druge okoliške kraje, koraka proti Rožaju, iščeč zveze s srbsko kolono, katera prodre skozi Sandžak.

Getinje, 17. oktobra. O zavzetju Berane se je danes izdalo tudi uradno poročilo, ki pravi, da se je v Beranah dobilo 14 Kruppovih topov, provianta za dva meseca in municije. Udalo se je 700 nizamov in 500 redifov, nekaj tisoč Albancev in drugih prostovoljcev je pa mesto že prej zapustilo. V srbskih samostanih v Gjurjevu in Stambovi (?) so se brale zahvalne maše za kralja Nikola.

London, 17. oktobra. Angleška poročila trdijo, da so Črnogorci imeli do zdaj 1000 ranjencev. Težke izgube generala Martinovića se pripisujejo zastareli taktiki.

Beroiin, 17. oktobra. »Lokalanzeiger« trdi, da so Črnogorci pri napadu na Taraboš bili odbiti in imeli 1000 mrtvih ter ranjencev, Turki pa le malo.

Carigrad, 17. oktobra. Tu se razširjajo vesti, da so Črnogorci izstreljevali dum-dum-kroglice ter da so ranjene Turke morili. (Po vsej priliki gre tu za nalašč izmišljene vesti, da se muslimane razpalj. — Op. ured.)

TURČIJA ODPOŠILJA DIVIZIJE V SKADER.

Carigrad, 17. oktobra. Odposlali sta se dve diviziji na pomoč proti Skadru. (Odkod?)

TURČIJA OPERIRA OKOLI VARNE.

Sofija, 17. oktobra. Okoli Varne in Burgasa križarijo turške vojne ladje. Baje so videli tri.

Peterburg, 17. oktobra. Ruski parniki so v Črnem morju zapazili turško vojno ladjevje, ki je spremljalo transporte čet.

TURČIJA MOBILIZIRA TUDI NA RUSKI MEJI.

Carigrad, 17. oktobra. Turčija je mobilizirala redifске divizije na ruski meji.

BIVŠI SULTAN ABDUL HAMID.

Carigrad, 17. oktobra. Vest, da prepeljejo bivšega sultana Abdul Hamida v Carigrad, se potrjuje. Abdul Hamid je daroval za armado 3 milijone funtov. — V Carigrad se je povrnil prestolonaslednik Jusuf Eddin.

NAVDUŠENJE ZA VOJSKO V SIRIJI.

Beirut, 17. oktobra. Tu so bile velike manifestacije za vojsko, ki se jih je udeležilo do 30.000 oseb. Izgovor ni bilo.

ČASNIKARJI V SOFIJI.

Sofija, 17. oktobra. Tujih časnikarjev je doslej prispelo v Sofijo 55. Najbolje sta zastopni Amerika in Anglija.

ZENE NA SOFIJSKEM TRAMVAJU.

Sofija, 17. oktobra. Tu je zopet začel voziti tramvaj. Uprava prireja tečaje za ženske, ki bodo vršile službo. Tudi v trgovinah posluje samo ženstvo.

NEMŠKI ČASTNIK ODPOSLAN K BULGARSKI ARMADI.

Hamburg, 17. oktobra. Na povelje cesarja Viljema se, kakor poročajo »Hamburger Nachrichten«, poda major Masov k bulgarski armadi.

TURČIJA IN GRČIJA.

Carigrad, 17. oktobra. Grški poslanik se ni odpoklican. — Turška vlada je onim grškim ladjam, ki imajo na krovu tuje blago, dovolila, da iz turških pristanišč odplovejo.

Odessa, 17. oktobra. Grški konzul je dobil nalog, naj nabiranje prostovoljcev ustavi, ker se jih je v Grčiji sami preveč javilo. (Srbska vlada je sličen korak ukrenila, ker taki prostovoljci armado le ovirajo. Op. ured.)

SLOVO GRŠKEGA KRALJA OD SVOJH SINOV.

Atene, 17. oktobra. V Atenah se je včeraj vršilo slovesno cerkveno opravilo za zmago grškega orožja. Navzoči so bili kralj, principi in princezinje, državni dostojanstveniki in veliko občinstva. Po svetem opravilu so bili principi, ki se vojske udeležje, obhajani. Principi so se poljubovali v slovo; kralj je jokal, ko je v slovo poljubljaj sinove. Želel jim je, naj se zdravi in zmagovalni vrnejo iz vojske.

NAVDUŠENJE NA KRETI.

Atene, 17. oktobra. Grška vlada je brzozjavno krečansko vlado obvestila o Veniselosovi izjavi o združitvi Krete z Grško. Izjava je krečane navdušila. Veniselos je naprosil sedanjo krečansko vlado, da naj do volitev vodi poste in vzdržuje na otoku red kakor tudi brani krečanske mohamedance.

MINISTRŠKA KONFERENCA NA DUNAJU.

Dunaj, 17. oktobra. V zunanjem ministertvu se je vršila ministrška konferenca.

SESTANKA MED CESARJEM FRANCOM JOŽEFOM IN CARJEM NE BO.

Dunaj, 17. oktobra. Kakor izve naš poročevalec od merodajnega vira, je pariška vest, da se cesar Franc Jožef in car Nikolaj sestaneta, brez podlage.

BORZA.

Dunaj, 17. oktobra. Predborza je bila danes mirna.

ANGLEŠKA BANKA ZVIŠALA DISKONT ZA EN CEL PROCENT.

London, 17. oktobra. Angleška banka je zvišala diskont od 4 na 5 odstotkov.

VPRAŠANJE DARDANEL.

Peterburg, 17. oktobra. Ministertvo zunanjih zadev izjavlja, da se zaprtja Dardanel za nevtralne ladje tekom sedanjega vojske ni bati.

ZA BRATE NA BALKANU.

Zader, 16. oktobra. Tu se je osnoval odbor gospej in meščanov, ki bo nabiral darove v novcu in blago za ranjence na Balkanu.

VELIK DAR ZA AVSTRIJSKO ZRAKOPLOVSTVO.

Dunaj, 17. oktobra. Veleindustrija Schöller in Anton Dreher sta podpisala 200.000 K za zgradbo avstrijske zračne flote.

MALTEŠKI RED ZA OSKRBO RANJENCEV.

Strakonice, 17. oktobra. Danes so tu pripravili sanitetni park Malteškega reda, ki odide na Balkan.

MIR MED ITALIJO IN TURČIJO.

Ouchy, 17. oktobra. Vprašanje denarne odškodnine Turčiji se je uredilo z vplačevanjem 50 anuitet.

DOPOLNILNA DRŽAVNOZBORSKA VOLITEV.

Opava, 17. oktobra. V drugem volilnem okraju je bil namestu odstopivšega barona Rolsberga izvoljen za drž. poslanca češki avtonomist Witt.

ŠKANDALI V BUKOVINSKEM DEŽELNEM ZBORU.

Černovice, 17. oktobra. Pri razpravi o proračunu v bukovinskem deželnem zboru je poslanec Blandu skočil k rumunskemu demokratu Cizanovicu, ki ga je v svojem govoru napadel, ter je Cizanovca večkrat oklofutal. Nastala je tako zmešnjava, da je poročevalec padel na steno-grafe. Galerija je potegnila z opozicijo in tako divjala, da so jo morali izprazniti. Rumunski demokrati so sklenili, da prično z obstrukcijo v deželnem zboru.

Černovice, 17. oktobra. Seja deželnega zbora je trajala do 3. ure zjutraj. Bilo je veliko viharnih prizorov. Piskalo se je in bobnalo. Končno se je proračun sprejel.

NAMERAVANA ZASTRUPLJENJA V ITALIJI.

Milan, 17. oktobra. Policija je dognala, da je bilo po pošti razposlanih nad 2000 pošiljatev s strupenimi pilulami. Domneva se, da je to delo anarhistov.

ROOSEVELTOVO ZDRAVJE.

New York, 17. oktobra. Zdravstveno stanje Roosevelta je dosti normalno. Kroglice še niso odstranili. Roosevelt je dobil mnogo čestitk, tudi od suverenov.

PIVOVARNA POGORELA.

Inomost, 17. oktobra. Znana pivovar na Kundl blizu Wörgla je pogorela.

ZRTVA NESREČNE BORZNE ŠPEKULACIJE.

Pariz, 17. oktobra. Radi velikih izgub na borzi je ustrelil sebe in svojo ženo zasebnik Andrej Remy.

NA OČIMA STRELJAL.

Reka, 17. oktobra. Tu je večkrat ustrelil 26 let stari Ivan Logar iz Bistrice na svojega očima Gašperja Mance, ker je sumil, da je Mance sokrivec njegovega strica, ki je umoril njegovo mater. Mancesta ni zadela nobena kroglica.

SMRTNA NESREČA OB POROKI GROFICE NOSTIC.

Praga, 17. oktobra. Ob poroki grofice Site Nostic z grofom Wilczekom se je peljalo 50 avtomobilov na Hradčin. Avtomobil, v katerem se je vozil grof Nostic s svojim sinom, je pa zdrčal po cesti nazaj, povozil ženo Šimek ter jo usmrtil.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Dnevne novice.

+ V skrbeh. »Slovenski Narod« je v skrbeh, in sicer za dr. Šusteršiča. Dunajska »Montags-Revue« je glasom »Naroda« list, ki ima stare in odlične zveze, velik vpliv in je že marsikakemu politiku prizadela »smrtno rano«. V zadnjih letih da velja za posebno glasilo ministrskega predsednika Körberja. In glejte, ta list je začel ščipati dr. Šusteršiča z razbeljenimi kleščami, čes da se druži s Starčevićem, »najhujšim sovražnikom monarhije« in da je ta zveza nekaka »zarota« zoper državo. Nazadnje se pa »Narodu« vendar le to dobro zdi in pravi, da dr. Šusteršič čuti vendar enkrat na lastni koži, kar je tolikrat krivično storil slovenskim naprednjakom. Pogreta kaša! Liberalci so že zdaj tako omejeni, da trdijo, da so samo zato na nič prišli, ker jih je dr. Šusteršič na Dunaju »očrnil«. Bog ve, kdo jih je pa pri nas doma »očrnil«, da jih je ljudstvo ob tla zagnalo? Kar pa »Montags - Revue« piše, ima za nas še manj pomena kakor piškav oreh. Pred judovskim papirjem je pameten svet že zdavno izgubil rěšpekt in ima k večjemu še kaj vere pri omejenih liberalcih. Torej prepustimo tisto »zaroto« le »Montags - Revue«!

+ Premestil je nemški viteški red č. P. Rafaela Grobljarja iz Semiča v Ormož in č. P. Anzelma Polaka iz Ljubljane v Semič.

— Šolstvo. Za suplentko na ljudski šoli na Jesenicah je namestu obolele učiteljice Roze Salberger-Merva imenovana profesorica učiteljica v Škofji Loki Josipina Sterlekar.

— Umri je v Celovcu bivši ravnatelj koroške hranilnice Pavel M u r k o.

— Novice iz Amerike. Pri razstrelbi v premogovniku v Latham Coal Co. blizu Lincoln, Ill., je ubilo Slovenca Josipa Tičarja iz Litije na Kranjskem. Tičar je bil oženjen šele leto dni. — V sled nesrečnega padca na stopnjicah je umrla v Pittsburgu soproga špecerijskega trgovca Ivana Okovića Helena Okovič, stara 55 let, doma iz Vinnice. — Tovorni vozovi so v Rock Springsu povozili 74 let staro Marijo Ceferin iz Poljan-Brd v poljanski dolini na Gorenjskem. Bila je takoj mrtva. Istotam je vsled zadobljene poškodbe umrl rojak J. Trojar. — Umrla je v Clevelandu soproga rojaka Franceta Kramarja iz Barbertona.

g Cena jajcem je poskočila na dunajskem trgu. Vzrok je ta, ker so na dunajski trg prišle tedensko velike množine jajc iz Bulgarije, a so sedaj vsled vojske vse te pošiljatve izostale.

— Proračun Nižje Avstrije izkazuje za leto 1913 prebitka 78.027 K.

— Pazite na otroke! Iz Žužemberka se nam poročajo Ernestina Podboj, 6letna hčerka tukajšnjega posestnika in trgovca, se je v ponedeljek zvečer

vrtila okoli dekleta, ki je v kotlu kuhala za svinje. Ko se je dekleta za trenutek oddaljila po opravih, je dekletce odprlo vratca pri kotlu, plamen je švignil ven in otroku se je vnela obleka in lasje. Na njen krik sta takoj prihitela dekleta in mati ter s težavo pogasili ogenj na otroku, toda bilo je že prepozno. Vkljub zdravniški pomoči je ljubezljivo dekletce drugi dan podleglo strašnim opeklinam.

Cuvaj besni.

Zagreb, 16. oktobra.

Zopet velikanski komplot. — Aretacije dijakov in dijakinj. — Cuvaj dal aretirati tri žurnaliste brez vzroka. — Nameravane aretacije politikov. — Cuvajte kreature.

Cuvaj besni. Ali hoče napraviti naša razburjenje in punt, da bi meročajne kroge prepričal o nadaljnji potrebi komisariata, ali hoče Hrvatse še bolj ustrahovati, da bi se mu ne upali postaviti pri volitvah v sabor nasproti svojih moči, ali pa se hoče pred svojim koncem z različnimi podlostmi maščevati, kdo ve? Na vsak način uprizarja v itak že brezpravni Hrvatski preganjanja, ki spominjajo na Albanijo in so avstro-ogrske monarhije v tem zgodovinskem trenotku v Evropi skra, no ne vredna in državi sami nevarna.

Policijska je te dni javnost vznemirila z vestmi, da se je odkril komplot zarotnikov, ki da so hoteli Jukića osvoboditi. Ako je to res, je mogla biti to le otročarija, ne pa upoštevanja vreden političen dogodek. Naj pa svoje kaznjence bolje zastražijo. No, Cuvaj je iz tega zopet konstruiral politično afero prve vrste. Po ulicah mrgoli špionov, ki vlečejo na ušesa, ne govori li kdo o komplotu. Po ulicah mrgoli policajev in žandarjev kakor v Rusiji za časa socialne revolucije. Policijska pa leta sem in tam in aretira ter izprašuje vse mogoče osebe, veliko jih je morala izpustiti. Aretirala je tudi go, enke lice, a. Dve je obdržala v zaporu: gospodično Cvijić, sestro obsojenega Cvijića, in 14letno devojko Hruby. Vrgla ju je v grd zapor in tako z njima postopala, da je moral odvetnik posredovati. Ker se deklice, navajene na dom, v smrdljivi luknji nista mogli pomiriti, je policija prisilila njuni materi, da sta pri njih prenočili. Policijska je vlovila tudi veliko dijakov, a se nič ne more izvedeti. Vse sluti zopet nove procese in novo veliko lopovščino komisarija.

Redarstvo pa se je lotilo tudi časnikarjev. Pri vsch je izvršilo hišne preiskave, a brez uspeha. Aretiralo pa je sotrudnika »Srbobrana«, Kokanovića, sotrudnika »Agramer Tagblatta« in sotrudnika »Novosti« Biljana. Hišne preiskave pri teh so bile brez uspeha, čemu so jih aretirali? Najbrže zato, ker dopisujejo v inozemske liste o Cuvajevih »zaslugah«. Govori se, da hoče Cuvaj veliko časnikarjev v arest spraviti, la bi časopisje tako ubil, da bi ne bilo proti njemu za slučaj volitev prav nobenega odpora javnosti. Govori se, da so te dni aretirani tudi urednik »Srbobrana« in poslanec Svetozar Pričićević.

Vkljub temu nastopanju komisarija se najdejo še nekateri ljudje, ki podajo izjave za Cuvaja. Včeraj je »deželni zdravstveni svet« sprejel resolucijo, katero obsoja »Društvo hrvatskih zdravnikov«, katero je obsodilo postojanje psihiatrov dr. Zirovčiča in Lanca, ki sta Jukića tako »strokovnjaško« preiskala. Seveda so »Narodne Novine« resolucijo »deželnega zdravstvenega sveta« z velikim veseljem na uvodnem mestu priobčile in dodjale ji dolg komentar. Pa kdo se ne smeje? Deželni zdravstveni svet je vendar organ vlade in mora tako delati, kakor zapiska Cuvaja.

× × ×

Cuvaj besni. To v očigled sedanje-ou resnem položaju monarhije. Treba e Dunaju odločno in glasno zopet zahtevati, naj stori temu vendar enkrat konec.

Ljubljanske novice.

lj Bivši igralec slovenskega gledališča Julij Šusteršič-Sršen umrl. Včeraj je umrl v tržaški bolnišnici po daljši bolezni v dobi 70 let g. Julij Šusteršič, odvetniški uradnik. Pokojnik je bila znana pregnantna oseba med starejšo generacijo slovenskega gledališkega sveta. Bil je odlični igralec sosebno kakor karakterni komik. V 10. letih je igral pod igralskim imenom Sršen v Ljubljani v deželnem gledališču in v stari čitalnici v Šelenburgovi ulici. Pozneje se je bil preselil v Celovec, a pred štirimi leti v Trst, kjer je bil čislani uradnik v pisarni odvetnikov dr. Rybafa in dr. Abrama. Tudi v Tr-

stu je nastopil parkrat z velikim uspehom. Vsi, ki so poznali pokojnika, mu ohranijo gotovo blag spomin. Pogreb je bil danes dopoldne.

lj 25letnico svojega delovanja v deželni bolnišnici praznuje danes gospod primarij dr. Bock. Tem povodom je bila dopoldne v deželni bolnišnici interneta slavnost, pri kateri so zastopniki dežele, vodstva zavoda in božnikov izražali g. primorija zahvalo za njegovo plemenito delovanje, ki se ga danes spominja nešteto hvaležnih src. Gosp. primarij je dolgo vrsto let svoje delo posvetil deželni bolnišnici popolnoma brezplačno. V znak hvaležnosti so danes bivši bolniki v raznih cerkvah dali brati svete maše, da bi Bog g. primarija še dolgo vrsto let ohranil trpečemu človeštvu.

lj Čitalnica S. K. S. Z. bo v petek ves dan zaprta radi snaženja. Časopisi bodo pa na razpolago v odborovi sobi v I. nadstropju od 6 ure dalje.

lj Nemški kurz S. K. S. Z. se je že začel in se bo vršil vsak ponedeljek od pol 8. do pol 9. ure zvečer ter v petek ob tri četrt na 8. do tri četrt na 9. uro. Kdor bi se želel še udeležiti pouka, naj se zglesi gotovo v petek pred uro pri g. profesorju.

lj Enketa o izreki. Čujemo, da namerava intendantca slovenskega gledališča v kratkem sklicati ustno anketo o izreki slovenskega jezika in povabiti na sodelovanje večake. Misel prav toplo pozdravljamo in želimo, da sprejme v program nameravane ankete tudi o pisavi slovenskega jezika.

lj Umrli so v Ljubljani: Terezija Kasper, vdova krojaškega mojstra, 75 let. — Ivan Veber, sin strojevodje, 9 let. — Marija Stibernik, hči dlnarice, 2 dni.

lj Sedba brez sodnika. Prodajalka kruha Frančiška Štepciceva je nesla parkrat kruh mimo nove vojašnice, od katere so ga greoč kupili vojaki. Ko sta to opazila kantinerjeva hlapca, sta obakrat Štepcicevi vzela košaro s kruhom, katero ji je potem njiju, gospodar oddal nazaj. Vsekako hlapca nista zadela na pravo.

lj Zaradi prepovedanega povratka je bila včeraj aretovana leta 1888. v Zgornjem Kašlju rojena ter v D. M. v Polju pristojna Apolonija Avšičeva, katero so izročili pristojnemu sodišču.

lj Srebrno uro z verižico je izmaknil vrvarskemu pomočniku Štefanu Sinatorju njegov tovariš ter jo zdredno odkuril proti Hrvatski.

Primorske vesti.

p S pošte. Ernest Nastran, c. kr. poštni kontrolor v Trstu, je imenovan za c. kr. poštnega nadkontrolorja.

p Ustrelil se je dne 16. t. m. v gozdiču v Klancu v Istri Hans Uggo-witzer. Bil je svoje dni učitelj v Dolini in v Herpeljah, pa je službo popustil. Kasneje je bil v pivovarni Dreherjevi v Trstu in zastopnik zaloge na Kozini, pa tudi to ni šlo. Zadnja leta je nosil pisma, ker je živel pri svojih sestri, poštarici v Klancu. Večkrat je pravil, da se sam konča, sedaj je to storil.

— Morilec svoje matere Koblitzi, ki je po umoru pobegnil iz Prage, se je, kakor poročajo najnovejše vesti, v Nabrežini ustrelil. V Trstu in v Nabrežini se je izdajal za inženirja Tichyja iz Amerike ter je bil tudi kot »inženir Tichy« pokopan.

p Trgovec aretiran radi požiga. Slab »kšeft« je napravil lastnik tvrdke Slatoper, Anton Tonsich, ki ima svojo prodajalnico na vogalu ulice Stad'on in Carducci. Predvčerajšnjim jutraj je nastal ogenj v tej prodajalnici, ki je po Tonsichevih zatrjevanjih napravil okrog 60.000 K škode. Ogenj je baj nastal par ur prej, preden je Tonsich otvoril trgovino, in se je potem razgorjel, ko je dobil zraka po otvoritvi trgovine. Oblasti se je zdela cela stvar nekoliko sumljiva. Tonsicha so aretirali in ga izročili državnemu pravdnistvu. Tonsich je bil zavarovan pri »Societa Adriatica di Assicurazione« za 35.000 kron, pri »Societa Verona« pa za nadaljnjih 30.000 K.

Štajerske novice.

š Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo, dne 20. vinotoka, vprizori dramatično društvo svojo prvo opereto »Vzbujeni lev« in krasno burko »V civilu«. Začetek predstave točno ob pol 8. uri zvečer.

š Vinska trgatve se je začela skoro po celi štajerski deželi. Letos imamo precej neugodno letino, katero bodo občutili kmetje sami, pa tudi obrtniki in denarni zavodi. O trgatvi poročajo: Iz Ljubljane: Trgatev se je tu deloma že začela. Mošt ima različno mno-

žino sladkorja. Najbolje so se obnesli letos silvanec, žlahtnina, burgundec in traminec, dočim rilček in šipon slabo zorita. Mošt ima od 12 do 18 stopinj sladkorja. Cene so v slpošnem dobre, za mošte od silvandca, burgundca in tramince se plačuje celo po 70 do 80 v. liter. — Iz Zgornjih Slovenskih goric poročajo, da se plačuje za mošt po 40 do 56 vin. liter. — Iz Brežic se poroča: Trgatev se je pričela na Bizeljskem in drugih vinskih goricah našega okraja že v polnem obsegu, ker grozdje močno gnije. Mošt se plačuje po 36 do 50 vinarjev liter.

š Poročil se je v Petrovčah pri Celju g. dr. Fr. Kovča, c. kr. sodnik v Ilirski Bistrici na Notranjskem, z gdcno. Fani Jar-mošekovo iz Celja.

š Mestni kinematograf v Celju. V zadnji seji mestnega sveta se je razpravljalo vprašanje, ali se naj ustanovi mestni kinematograf ali ne. Mestni svet se je odločil za ustanovitev kinematografa in hoče na dvorišču hiše, v kateri se nahaja tiskarna »Celeja«, postaviti posebno dvorano. — Upajmo, da bo imelo mesto od tega gledališča kak dobiček. Prostor zanj pa je na dvorišču omenjene hiše popolnoma neprilaven in tudi za ljudi, ki niso ravno nemški nacionalci, nedostopen.

š Samoumor ali nesreča? Te dni so našli v nekem potoku v Grajski vasi pri Gomilskem v Savinjski dolini truplo dekleta Marije Ribič. Ribičeva je bila v službi v graščini Strosnek. Bila je v blagoslovljenem stanu. Če je izvršila samoumor, ali če je padla v potok po nesreči, se ne ve. Znakov nasilja na telesu ni opaziti.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 17. oktobra 1912.

Pšenica za oktober 1912	11:20
Pšenica za april 1913	12:—
Rž za oktober 1912	10:22
Rž za april 1913	10:54
Oves za oktober 1912	11:77
Oves za april 1913	11:45
Koruza za maj 1913	8:01

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, sred. tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm
16	9. zveč.	741.5	6.5	sl. svzh.	jasno	
17	7. zjutr.	741.1	3.0	brevzetr.	megla	0.0
	2. pop.	739.3	13.0	sl. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 7.1°, norm. 10.4°.

KVC Popov
najboljša ruska čajova znamka

SUNLIGHT
MILO daje najboljšo garancijo proti prani obrabi perila.
Čisto in milo je, ter se zato lahko rabi za čiščenje najtinejših oblačil in nakita, svilenega in flanelatega blaga, čipk itd.
SUNLIGHT MILO je najbolj razširjeno po celem svetu.
Dvojni kos po 10 h, osmerokoten po 16 h.

Svarilo.

Podpisana hišna posestnica v Rožni dolini št. 238 izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, ki bi jih naredil moj soprog **Martin Mezek** po gostilnah ali kje drugod.

3307 **Marija Mezek.**

Št. 85/o. n. š.

OKLIC.

V smislu določil obrtnega zakona z dne 23. februarja 1907 je vsak delodajalec zavezan, da vpiše svojega vajenca v obrtno nadaljevalno šolo. Pokazalo se je, da nekateri delodajalci tej dolžnosti še niso zadostili.

Radi tega jih podpisani šolski odbor pozivlja, da to **nemudoma store**, ker bi se sicer z njimi moralo postopati kazensko, tako kot določa to zakon.

Šolski odbor za obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani,
dne 14. oktobra 1912.

Dr. Ivan Tavčar, l. r.,
načelnik.

Zahvala.

3308

Za vse blage dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti nepozabne, iskreno ljubljene soproge in srčno dobre mamice, hčere, sestre in tete, gospe

Hermine Perhac

kakor tudi za mnogobrojne časteče spremstvo drage pokojnice, izrekamo prisrčno zahvalo vsem udeležencem spreveda, osobito pa cenjenim gospodom uradnikom ter vsem ljubeznivim darovalcem prelepih vencev.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1912.

Žalujoča rodbina Perhac-eva.

3309

Tužnim srcem naznanjamo žalostno vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi nepozabno nam teto, gospodično

Lucijo Porenta

Blaga pokojnica je izdihnila 17. oktobra po kratki a zelo mučni bolezni, previdna s sv. zakramenti, v starosti 72 let.

Pogreb bo v petek, dne 18. oktobra iz hiše žalosti Moste št. 69, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo brale pri svetem Petru v Ljubljani.

Blago rajnico priporočamo v molitev.

Moste, dne 17. oktobra 1912.

Žalujoča rodbina Erklavec.

Zahvala.

3305

Za dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega nepozabnega, iskreno ljubljene soproga, brata, svaka in strica, gospoda

Franca Sattlerja

kantinerja in hišnega posestnika

kakor tudi za lepe darovane vence in za mnogobrojno častno spremstvo dragega pokojnika do zadnjega počivališča, izrekamo vsem in vsakemu, zlasti spoštovani častniški deputaciji c. in kr. topničarskega polka št. 7 in podružnične zaloge topničarskih potrebščin, na čelu ji gospoda c. in kr. stotnik Franc Loh in c. in kr. upravitelj podružnične zaloge topničarskih potrebščin Teodor Drennig, gospodom dalje služecim c. in kr. podčastnikom imenovanega polka in cele garnizije, gospodom uradnikom, trgovcem in obrtnikom svojo najsrčnejšo zahvalo. Posebna zahvala tudj gosp. dr. Mavriciju Rusu za požrtvovalno pomoč v času težke bolezni ranjcega.

V Ljubljani, 17. oktobra 1912.

Adela Sattler in ostali sorodniki.

Dobre vinske sode!

iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove od 200 — 400 litrov od 600 — 1000 litrov,

proda po nizki ceni

Franc Cascio, vinski trgovec
Lingerjeva ulica št. 1, za škofijo

Priporoča tudi

najfin. vino Vermouth
po nizki ceni.

3306

V Benečiji vlada brezmejno sovraštvo proti Avstrijcem in Avstriji.

Pod tem naslovom poročja goriška »Soča«:

»Neki goriški Slovenec, še mlad človek, hodi zlasti po semnjih, pa tudi v drugem času okoli po Benečiji prodajati svoje blago. Poznajo ga po raznih krajih med Slovenci in Italijani in do letos se mu ni nikjer nič pripetilo, marveč je neovirano vršil svoj posel, prodajal, in čez čas je šel domov.

Letos pa je bilo drugače. Kakor da je prišel v kako povsem tujo mu deželo, med ljudi, ki ga ne poznajo, med ljudi, ki sovražno vsakega vnanjega človeka.

Prišel je v gostilno, sedel mirno, jedel in pil. V gostilni so bili tudi Italijani. Kmalu so ga začeli zbadati in kmalu je zadonel klic: Fuora l' Austriaco! Goričan se ni dal ugnati, marveč je šel v svojo sobo, prenočišče je bil plačal že naprej, tam se je zabarikadiriral in prebil noč v strahu, kajti v hiši in okoli hiše je bilo rjovenje in hoteli so ga imeti ven. Kaj bi se bilo zgodilo z našim Goričanom, ako bi bil moral iz hiše na cesto med razljuteno in opito družalo? Do tretje ure v jutro so bombardirali okno njegove sobe s kamenjem.

Bil je nekje drugje, sedel pri ognju, mirno, kakor vedno, ne da bi se utikal v kake pogovore. Eden izmed navzočih ga nagovori in izpregovorila sta par besed. Toda hitro se oglasi drugi, rekoč proti onemu, ki ga je nagovoril: Ali te ni sram, govoriti z Avstrijakom? Konec je bilo pogovora, grdo so gledali Goričana.

Zopet v drugi vasi. Miren kakor navadno je sedel v gostilni. Pri drugih mizah so bili mlajši in starejši moški, očitno pripravljene, odpotovati kam na delo. Kmalu so ga začeli pikati; krčmar je potegnil ž njimi in ubogi »Austriaco« je moral teči iz krčme. Zmerjali so ga, da kaj hodi sem v Italijo služiti kruh; marš domov, fuora! — Najlepša pri tem je ta, da so tisti Italijani drugi dan odšli v Avstrijo na Štajersko na delo! Tako se mu je godilo. En sam je hodil okoli pa so ga tako kruto preganjali, podili iz hiš, kamenjali in s poleni mu žugali, pred karabinerje postavljali — v Avstriji pa si služijo kruh leto za letom na tisoče in tisoče regnikovolov.

Tudi vsega je kriva Avstrija. Tako na primer so zanesli hujskači med priprosto ljudstvo misel, da je Avstrija kriva, da še ni končala tripolitanska vojna. In ljudstvo verjame in preklinja Avstrijo.

Taka ljubezen do Avstrije in Avstrijev cvete v ljubi naši zaveznici Italiji; kajti, kakor je v Benečiji, tako je tudi nižje dol.

POSREDOVALNICA SLOVENSKEGA OBRTNEGA DRUŠTVA V CELJU.

Iščejo se: 4 učenci za krojaško obrt, 5 učencev za pekarsko obrt, 5 učencev za kovaško obrt, 1 učenec za kolarsko obrt, 4 učenci za mizarsko obrt, 1 učenec za kleparsko obrt. Nadalje se išče za šmartno na Paki kolarski mojster. Delavnico, ki je tik kovačnice, dobi brezplačno. Ker ni daleč naokrog nobenega kolarja, bi bil zaslužek dober. Več pove posredovalnica. Pri tej priliki prosimo vse mojstre-obrtnike, ki iščejo učence potom nas, da nam v slučaju, da kakega učenca sprejmejo v uk, to tudi vselej takoj naznanijo. Potrebno je to, da vemo, če je imelo naše posredovanje kaj uspeha, nadalje da si prihranimo nepotrebno pisarjenje in nepotrebne izdatke in konečno, kar je glavno, da ne priporočamo na novo se priglasecim učencem takih mojstrov, ki prvih sploh več ne rabijo.

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovenski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečici za K 4.— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na tvrdko Jos. Vesely, Praga VII. 586 Češko. 3016

Pozor! Čitaj! Rastlinski eliksir

je napravljen iz najboljših zdravilnih gorskih rastlin in po zdravniških strokovnjakih preizkušen kot najboljši zdravilo proti vsem boleznim želodca, črev, jeter, ledvic in vranice. Zdravi najbolj zastarele bolezni v želodcu, odstranjuje krče, daje slast in pospešuje prebavo, čisti kri, pomirjuje živce ter jači in krepi ves život. Zato naj ga naroči vsaka hiša. Na razpolago mnogo priznanic in zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali predplačilu zneska. 3109 10

Prejeti sem Vaše steklenice. Ker mi dobro učinkujejo, pošiljam mi še tri velike steklenice »Rastlinski eliksir«. Frančiška Potocnik iz Kavče, p. Velenje, Stajar.

3 vel. ali 12 mal. stekl. franko vsaka pošta 5-20 K
6 " " 24 " " " " " " " " " " " " 0-80 K
9 " " 36 " " " " " " " " " " " " 12-00 K

Dobiva se samo pri meni. Prosim naj so točno naslavljajo: Lekarna pri Spasitelju, Koprivnica, Hrvatsko.

Kupujte le vžigajice: V korist obmejnim Slovenceem!

Novo jesensko in zimsko blago

za ženske obleke pri

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva ulica 5.

Vzorci na zahtevo. Cene nizke.

Dostrežba znano dobra.

3229

Praktikant

za tovarniško pisarno, 14—15 let star, z lepo pisavo, več slovenščine in nemščine v govoru in pismu, se sprejme takoj. Dobra šolska izobrazba pogoji. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro „Praktikant 3268“.

Tvrdka JULIJ MEINL, uvoz kave

priredi v svoji podružnici

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7

18. in 19. vinotoka kuhanje kave

ter vljudno vabi k obisku — zjutraj od 9. ure naprej dajale se bodo poskušnje brezplačno vsakomur (otroci izvzeti). 3297

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite »Slovenski Straži« v Ljubljani po knjižico gosp. župnika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

2155

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufaktorni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrau. škofije

Priporoča se domača najnovejša konfekcijska trgovina Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta št. 3.

Sprejemajo naročila po meri ter se izvrše točno in solidno.

1183

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Mojih 8 otrok

ki izgledajo zdravo in čvrsto, je odgojila moja žena po mojem navodilu s Sladnim čajem. To naznanjam jaz Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani. Tega dejstva mi ne more nihče odreči. Na stotine mater mi je hvaležnih, ker posnemajo moj vzgled, ki sloni na štirinajstletni izkušnji. Sladni čaj je kot redilno sredstvo za otroke, kateremu se primeša malo mleka in sladkorja, varuh za dojenčke, čegar raba tvori odporno silo, da skoro izključi otroče bolezni in učinkuje brez graje. Drugič: Medtem ko stanejo vsa druga redilna sredstva za otroke po 1—2 kroni in se v par dneh porabijo, stane sladni čaj zavitek 1/4 kg samo 60 vinarjev; s tem se lahko hrani dojenček 20 do 30 dni. Nadležni in dragi Soxhlet-aparat odpade. Zadostuje navadna steklenica za dojenje. Sladni čaj, ki ga izdeluje doktor p. Trnkoczy, je brezdvomno velika pridobitev na polju otroče prehrane in štedljivosti. Kri, moč, zdravje, mirne živce, mirno spanje, 50% prihranka na denarju, najboljši zajutek dosežejo, dobe tudi odrasli, ki pijejo namesto neredilne, razburiljive kave, čaja, sladni čaj znamka »Sladin«. Posebno priporočljivo za bolnike in slabotne.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in pri trgovcih. Sladni čaj znamka »Sladin«, izdelan po dr. pl. Trnkoczy-ju se ne sme zamenjati s sladno kavo. Tovarniška zaloga pri lekarnarju pl. Trnkoczy v Ljubljani. Kranjsko. Po pošti takoj najmanj 5 zavitkov 4 K. franko, poštni zavoj s 5 kg vsebine, 15 zavitkov, K 10.— franko. Na Dunaju v lekarnah: Trnkoczy V. Schönbannerstr. 109; III. Radeckypfatz 4; VIII. Josefstadtterstr. 25; v Gradcu, Sackstrasse. 4.

Za resničnost zgoraj navedenega jamči tu navedenih 5 Trnkoczyjevih tvrdk, ugodna spričevala zaupnih oseb in stotina zahvalnic mater, med njimi takih, ki so že obupavale pred vporabo sladnega čaja, ker se jim ni obneslo nobeno drugo sredstvo. 3266

Kavarna „Central“

Danes in vsak dan predstava

prijubljenega, nanovo pridobljenega

„Original The Wehings Ensemble“

3292

glasbenega, instrumentalnega in humorističnega kabareta.

Začetek ob 9. uri.

Vstop prost. Vso noč odprto.

Z velespoštovanjem

Štefan Miholič, kavarnar.

J. Ciuha

vljudno vabi k nakupu zimskih potrebščin v svojo manufakturno trgovino »Pod Trančo« Stari trg št. 1.

3226

Mlinarja

za štule mleti sprejme takoj A. Terpinec v Kamniku.

Manufakturna trgovina — I. Kostevc Ljubljana, Sv. Petra cesta 4

Priporoča svojo bogato zalogo najmodernejšega blaga za zimsko sezono

ter vse v to stroko spadajoče predmete po strogo solidnih cenah. Vzorci pošiljam poštine prosto

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželni dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4%

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2%

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2%

Eskomptuje menice denarnih zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.